

Istungidokument

B9-0207/2022

5.4.2022

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Ukraina sõja eest põgenevate laste ja noorte kaitse kohta ELis
(2022/2618(RSP))

Ewa Kopacz, Sabine Verheyen, Michaela Šojdrová, Tomasz Frankowski, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Maria da Graça Carvalho, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Frances Fitzgerald, Loucas Fourlas, Mircea-Gheorghe Hava, Rasa Juknevičienė, Jeroen Lenaers, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Eva Maydell, Peter Pollák, Emil Radev, Paulo Rangel, Radosław Sikorski, Tom Vandenkendelaere, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Marion Walsmann, Milan Zver

fraktsiooni PPE nimel

Iratxe García Pérez, Gabriele Bischoff, Heléne Fritzon, Birgit Sippel, Agnes Jongerius, Massimiliano Smeriglio, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Evin Incir, Sylvie Guillaume, Caterina Chinnici, Pietro Bartolo, Petra Kammerevert

fraktsiooni S&D nimel

Hilde Vautmans, Dragoş Pîslaru, Dita Charanzová, Urmas Paet, Ramona Strugariu, Vlad Gheorghe, Fabienne Keller, Frédérique Ries, Jan-Christoph Oetjen, Nathalie Loiseau, Róza Thun und Hohenstein, Andreas Glück, Nicola Beer, Nicola Danti, Olivier Chastel, Yana Toom,

Irène Tolleret, Atidzhe Alieva-Veli, Svenja Hahn, Javier Nart, Iskra Mihaylova, Vlad-Marius Botoș

fraktsiooni Renew nimel

Saskia Bricmont, Tineke Strik, Katrin Langensiepen, Diana Riba i Giner, Bronis Ropé, Alviina Alametsä, Anna Cavazzini, Ernest Urtasun, Rosa D'Amato, Erik Marquardt, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Damien Carême, David Cormand, Tilly Metz, Mounir Satouri, Caroline Roose, Claude Gruffat, François Alfonsi, Benoît Biteau, Romeo Franz, Damian Boeselager

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Cornelia Ernst, Konstantinos Arvanitis, Pernando Barrena Arza, Malin Björk, Anne-Sophie Pelletier, Miguel Urbán Crespo, Nikolaj Villumsen, Kateřina Konečná

fraktsiooni The Left nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Ukraina sõja eest põgenevate laste ja noorte kaitse kohta ELis
(2022/2618(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni ja selle lisaprotokolle,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse ELi põhiõiguste harta artiklit 24,
- võttes arvesse nõukogu 14. juuni 2021. aasta soovitus (EL) 2021/1004, millega luuakse Euroopa lastegarantii¹,
- võttes arvesse komisjoni 24. märtsi 2021. aasta teatist „ELi lapse õiguste strateegia“ (COM(2021)0142),
- võttes arvesse ÜRO 13. detsembri 2006. aasta puuetega inimeste õiguste konventsiooni,
- võttes arvesse oma 29. aprilli 2021. aasta resolutsiooni Euroopa lastegarantii kohta²,
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava,
- võttes arvesse nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsust (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse³,
- võttes arvesse ÜRO 2019. aasta juuli ülemaailmset uuringut vabadusest ilma jäetud laste kohta,
- võttes arvesse ÜRO 30. augusti 1961. aasta kodakondsusetuse vähendamise konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO 2018. aasta globaalset pagulasraamistikku,
- võttes arvesse oma 3. mai 2018. aasta resolutsiooni lapsrändajate kaitse kohta⁴,
- võttes arvesse ÜRO naiste diskrimineerimise likvideerimise komitee 6. novembri 2020. aasta üldsoovitus nr 38 naiste ja tütarlastega kaubitsemise kohta ülemaailmse rände kontekstis,

---

¹ ELT L 223, 22.6.2021, lk 14.

² ELT C 506, 15.12.2021, lk 94.

³ ELT L 71, 4.3.2022, lk 1.

⁴ ELT C 41, 6.2.2020, lk 41.

- võttes arvesse oma 26. veebruari 2014. aasta resolutsiooni seksuaalse ärakasutamise ja prostitutsiooni ning nende mõju kohta soolisele võrdõiguslikkusele⁵,
  - võttes arvesse komisjoni 23. märtsi 2022. aasta teatist „Ukrainas toimuva sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmine: Euroopa ettevalmistamine vajaduste katmiseks“ (COM(2022)0131),
  - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et Venemaa Föderatsiooni Ukrainasse sissetungi ja Ukraina elanikkonna ründamise tõttu on palju inimesi ja perekondi Ukrainast põgenenud, mis on eriti rängalt mõjutanud eelkõige lapsi ja noori kogu piirkonnas laiemalt;
- B. arvestades, et UNICEFi viimase aruande⁶ kohaselt on 25. märtsi 2022. aasta seisuga sõja algusest peale Ukrainast põgenenud üle 3,7 miljoni pagulase; arvestades, et eeldatavasti suureneb see arv lähinädalatel veelgi; arvestades, et ÜRO hinnangul on praeguse seisuga peaaegu 6,5 miljonit inimest pidanud sõja algusest saadik riigi sees ümber asuma ning lisaks on konfliktist otseselt mõjutatud 12,65 miljonit inimest;
- C. arvestades, et UNICEFi viimase aruande⁷ kohaselt on 90 % kõigist Ukrainast põgenevatest pagulastest naised ja lapsed; arvestades, et peaaegu pooled Ukrainast põgenevatest pagulastest on kooliealised⁸; arvestades, et UNICEFi hinnangul on konflikti algusest peale riigisiselt ümber asunud üle 2,5 miljoni lapse;
- D. arvestades, et alates 25. märtsist 2022 on naaberriigid pidanud toime tulema Ukrainast põgenevate pagulaste väga suure sissevooluga – üle 2,2 miljoni on läinud Poolasse, üle 579 000 Rumeeniasse, üle 379 000 Moldovasse, ligi 343 000 Ungarisse ja üle 545 000 teistesse riikidesse⁹;
- E. arvestades, et selliste suurte arvude tõttu on lastel, eriti saatjata lastel, suurem vägivalla, väärkohtlemise ja ärakasutamise oht ning laste kadumise ja inimkaubanduse ohvriks langemise oht on suurem, eriti piiriülese liikumise korral;
- F. arvestades, et üle 100 000 lapse, kellest pooled on puudega, elab Ukraina hoolekandeesutustes ja internaatkoolides¹⁰ ning üle 90 protsendil neist lastest on

⁵ ELT C 285, 29.8.2017, lk 78.

⁶ UNICEF, *Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3* (Olukord Ukrainas: pagulastele reageerimine naaberriikides – humanitaarolukorra aruanne nr 3), 23. märts 2022.

⁷ UNICEF, *Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3* (Olukord Ukrainas: pagulastele reageerimine naaberriikides – humanitaarolukorra aruanne nr 3), 23. märts 2022.

⁸ Euroopa Komisjon, „Ukrainast põgenemine: haridusalane toetus“, kättesaadav aadressil: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine/information-people-fleeing-war-ukraine/fleeing-ukraine-support-education_et

⁹ UNICEF, *Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3* (Olukord Ukrainas: pagulastele reageerimine naaberriikides – humanitaarolukorra aruanne nr 3), 23. märts 2022.

¹⁰ Vt UNICEFi tegevdirektori Catherine Russelli ja ÜRO pagulaste ülemvoliniku Filippo Grandi 7. märtsi 2022. aasta ühisavaldust *Unaccompanied and separated children fleeing escalating conflict in Ukraine must be protected* (Ukrainas eskaleeruvate konfliktide eest põgenevad saatjata ja vanematest lahutatud lapsed peavad olema kaitstud) ja organisatsiooni Hope and Homes for Children aruannet *The Illusion of Protection: An*

vanemad; arvestades, et ametlike andmete kohaselt sündis Ukrainas 24. veebruarist kuni märtsi alguseni 43 11 last, ning arvestades, et kriisi alguses oli hinnanguliselt 265 000 rasedat naist, kellest ligikaudu 80 000 peaksid järgmise kolme kuu jooksul sünnitama;

- G. arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti (UNHCR) andmetel oli 2021. aastal Ukrainas vähemalt 35 875 kodakondsuseta isikut ja määratlemata kodakondsusega isikut; arvestades, et ligikaudu 10–20 % Ukrainas elavast 400 000 romast on kodakondsuseta või kodakondsusetuse ohus; arvestades, et andmete kohaselt ei ole 55 %-l Donetskis ja Luhanskis sündinud lapsel ja 88 %-l Krimmis sündinud lapsel Ukraina sünnitunnistust või isikut tõendavat dokumenti, mis seab nad kodakondsusetuse ohtu¹¹; arvestades, et sundrändes elavatel lastel on suurem oht kodakondsusetuseks probleemide tõttu, mis on seotud raskustega sünni registreerimisel oma päritoluriigis või sundrände ajal, samuti seetõttu, et vanemate kodakondsusetust ei ole tunnustatud; arvestades, et see oht suureneb saatjata laste puhul, kuna on takistusi dokumenteerimisel ja registreerimisel, sealhulgas puuduvad tõendid peresidemete kohta;
- H. arvestades, et Euroopa lastegarantii on ELi vahend, mille eesmärk on ennetada vaesust ja sotsiaalset tõrjutust ning nende vastu võidelda, tagades abivajavatele lastele tasuta ja tõhusa juurdepääsu sellistele põhiteenustele nagu alusharidus ja lapsehoid, haridus- ja koolipõhised tegevused, tervishoid ja vähemalt üks tervislik toidukord koolipäevas, samuti tagades kõigile abivajavatele lastele juurdepääsu tervislikule toitumisele ja sobivale eluasemele; arvestades, et lastegarantii eesmarke tuleks kohaldada kõigi liidu laste suhtes;
- I. arvestades, et rändajate ja pagulaste lapsed jäävad sageli siseriiklike õigusaktide lünkade tõttu tähelepanuta, mis võib süvendada nende sotsiaalset mahajäämust ja põhjustada ebakindlat olukorda ning suurendada marginaliseerumise, väärkohtlemise ja kuritarvitamise ohtu;
- J. arvestades, et tõenäolisemalt kogevad vaesust ja sotsiaalset tõrjutust lapsed, kes kasvavad vahendite nappuse ja ebakindlate perekondlike olude tingimustes, ning sellel on kaugemaleulatav mõju nende arengule ja hiljem täiskasvanueale, põhjustades põlvkondadevahelise vaesuse nõiaringi tekkimist; arvestades, et vaesust ja sotsiaalset tõrjutust on kõige parem käsitleda tervikliku poliitika abil, mille kohaldamisala on kitsas, kuid mille sihiasetus on laiem – mitte ainult lapsed, vaid ka nende pered ja kogukonnad, samuti seatakse esikohale investeringud uute võimaluste ja lahenduste loomisse; arvestades, et nende probleemide lahendamisse tuleb kaasata kõik ühiskonnasektorid alates kohalikest, piirkondlikest, riiklikest ja Euroopa ametiasutustest kuni kodanikuühiskonnani;
- K. arvestades, et rahvusvahelised organisatsioonid on leidnud, et laste vaesus on nii laste õiguste rikkumise võimalik põhjus kui ka selle tagajärg, mis tuleneb mõjust, mida see

---

Analytical Report Based on the Findings of a Comprehensive Study of the Child Protection System in Ukraine (Näiline kaitse: analüütiline aruanne, mis põhineb Ukraina lastekaitseüsteemi põhjaliku uuringu tulemustel), 2017, kättesaadav aadressil <http://www.openingdoors.eu/the-illusion-of-protection-national-audit-of-the-child-protection-system-in-ukraine>

¹¹ Vt Euroopa kodakondsusetuse teabevõrgustiku ülevaade „Stateless people and people at risk of statelessness forcibly displaced from Ukraine“ (Kodakondsuseta isikud ja kodakondsusetuse ohus inimesed, kes on sunnitud Ukrainast ümber asuma), 10. märts 2022, ja ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet, „Stateless persons“ (Kodakondsuseta isikud), kättesaadav aadressil <https://www.unhcr.org/ua/en/stateless-persons>

avaldab laste võimele kasutada oma õigusi, ja suutmatusest neid õigusi kaitsta;

- L. arvestades, et Venemaa pommirünnakutes on Ukrainas praeguseks hävitatud 378 kesk- ja kõrgharidusasutust¹²;
- M. arvestades, et laste ja noorte hooldus- ja õppestruktuuridesse integreerimise tagamine peaks jääma ELi ja selle liikmesriikide prioriteediks;
- N. arvestades, et konflikti käigus pannakse toime laste, sealhulgas vahi all olevate laste vastu suunatud raskeid rikkumisi; arvestades, et relvakonfliktide ajal lastele avalduva lühi-, keskpika ja pikaajalise mõjuga tuleks tegelda tõhusalt ja terviklikult, kasutades selleks mitmesuguseid ELi käsutuses olevaid vahendeid, sealhulgas uusi ja rangemaid ELi suuniseid laste ja relvastatud konflikti kohta;
- O. arvestades, et tütarlapsed on humanitaar- ja sundrändekriisi ajal eriti ohustatud, sest nad on endiselt ebaproportsionaalsel määral soonormidel põhineva diskrimineerimise ja soolise vägivalla ohvrid;
- P. arvestades, et Moldovas moodustavad lapsed poole Ukrainast põgenevatest pagulastest;
  - 1. väljendab heameelt selle üle, et komisjon avaldas 23. märtsil 2022 teatise „Ukrainas toimuva sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmine: Euroopa ettevalmistamine vajaduste katmiseks“, tegevussuunised nõukogu rakendusotsuse (EL) 2022/382¹³ rakendamiseks ja kümnepunktilise kava, et parandada Ukraina pagulaste vastuvõtmise koordineerimist Euroopas;
  - 2. tuletab meelde, et EL ja kõik liikmesriigid on ratifitseerinud ÜRO lapse õiguste konventsiooni ning on seetõttu kohustatud selles sätestatud õigusi austama, kaitsma ja järgima; rõhutab, et vastavalt ÜRO lapse õiguste konventsioonile tuleks kõikides lapsi puudutavates otsustes alati esikohale seada lapse huvid;
  - 3. kutsub liikmesriike üles kohtlema iga last eelkõige lapsena, sõltumata tema sotsiaalsest või etnilisest taustast, soost, seksuaalsest sättumusest, võimekusest, kodakondsusest või rändestaatusest;
  - 4. nõuab ohutute läbipääsuteede ja humanitaarkoridoride loomist konflikti eest põgenevatele nii saatjata kui ka koos perega lastele ning kiireloomulise abi andmist lastele, kes on riigisiselt ümber asuma sunnitud, sisepiiratud alale lõksu jäänud või ei saa sealt lahkuda;
  - 5. tuletab meelde, et olulised on ELi lapse õiguste strateegia, lastegarantii, inimkaubandusega võitlemise ELi strateegia, ELi puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030 ning kõik kehtivad ELi õigusaktid, sealhulgas ajutise kaitse

---

¹² Kyiv School of Economics, *Direct damage caused to Ukraine's infrastructure during the war has already reached almost \$63 billion. Global economic losses are about \$543-600 billion* (Kiievi majanduskool, Sõjast tekitatud otsene kahju taristule ulatub juba peaaegu 63 miljardi USA dollarini. Üldine majanduslik kahju on ligikaudu 543–600 miljardit USA dollarit), kättesaadav aadressil <https://kse.ua/about-the-school/news/zbitki-naneseni-infrastrukтури-ukrayini-v-hodi-viyni-skladayut-mayzhe-63-mlrd/>

¹³ ELT C 126 I, 21.3.2022, lk 1.

direktiiv¹⁴, et toetada liikmesriike sõja eest põgenevate laste erivajadustega arvestamisel;

6. rõhutab, et oluline on jagada teavet liikmesriikide vahel täielikus kooskõlas andmekaitseenormidega ning tunnustada ühes liikmesriigis registreerimist ka teises liikmesriigis;
7. rõhutab, et igal lapsel on õigus kaitsele vägivalla, ärakasutamise ja kuritarvitamise eest ning ELi liikmesriigid peavad tagama ennetusmeetmed, eelkõige laste puhul, kes on inimkaubanduse ja röövimise ohus, samuti toetama vägivalla ja traumaga kokku puutunud lapsi; tuletab meelde, et perekeskonnas on lapsed üldiselt ohutumas olukorras ja paremini hoitud, ning nõuab seetõttu perekondade suuremat toetamist ja perekondade taasühinemist; tuletab meelde, et igal juhul tuleks alati anda hinnang lapse huvide seisukohast; nõuab samuti soolise vägivalla ohvrite toetamist;
8. kutsub komisjoni üles aitama naaberriikidel luua piiri vahetusse lähedusse nõuetekohaseid ja turvalisi lastele sobivaid ruume, kus oleksid kohal lastekaitseametnikud, näiteks UNICEFi ja ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti loodud „Blue Dot“ keskused;
9. soovib tungivalt, et piiril oleksid olemas ja kättesaadavad lastekaitseametnikud ja muud elutähtsad teenused, et teha kindlaks laste haavatavus, eelkõige tehes täpselt kindlaks ja registreerides lapse kodakondsuse, kodakondsusetuse või kodakondsusetuse ohu saabumisel ning suunates nad asjakohaste teenuste juurde, sealhulgas psühhosotsiaalne tugi, emade terviseabi, kaitse soolise vägivalla eest, perekondade otsimine ja perekonna taasühinemise toetamine, samuti selleks, et tagada nõuetekohane üleandmine riiklikele lastekaitseüsteemidele, et lastel oleks olemas täielik juurdepääs kõigile põhiteenustele ja asjakohasele hooldusele kooskõlas rahvusvaheliste lastekaitsestandarditega;
10. nõuab tungivalt, et kõik osalised teeksid tihedat koostööd Ukraina ametivõimudega, et kiirendada hoolekandeesutustes viibivate ja arstiabi vajavate laste evakueerimist ning tagada, et nad viiakse üle liikmesriikide asjakohastesse kogukondlikesse või perepõhistesse hooldusstruktuuridesse, et nende eest asjakohaselt hoolitsetaks;
11. rõhutab, et evakueerimisel tuleks alati järgida erimeetmeid, milles võetakse arvesse lapse huve, ning oleks olemas vanemate või lapse hooldamise eest vastutavate isikute nõusolek;
12. rõhutab, et oluline on kehtestada ELi strateegia, millega tõhustada humanitaartegevust kohapeal, et päästa perekondi ja lapsi, eelkõige kaitsetus olukorras lapsi, sealhulgas ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga lapsi, hooldusasutustes ja kasuperes kasvavaid lapsi, haiglas viibivaid lapsi, samuti puudega lapsi, orbe ja saatjata lapsi, eriti lahingupiirkondades;
13. peab tervitatavaks komisjoni teadaannet solidaarsusplatvormi loomise kohta, et vahetada teavet liikmesriikide vastuvõtusuutlikkuse ja nende territooriumil ajutist

---

¹⁴ EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12.

kaitset saavate inimeste arvu kohta;

14. rõhutab, et oluline on teha tihedat koostööd Ukraina ametiasutuste ning asjaomaste rahvusvaheliste ja valitsusväliste organisatsioonidega, et registreerida ja tuvastada Ukrainas hoolekandeesutuste kaudu ELi sisenevaid lapsi, ennetada lastega kaubitsemist, ebaseaduslikku lapsendamist ja muid võimalikke kuritarvitusi, järgides täielikult ELi andmekaitsestandardeid; rõhutab, et oluline on jälgida laste heaolu ja asukohta pärast nende saabumist ELi;
15. nõuab, et saatjata ja vanematest lahutatud lapsed ning Ukraina hoolekandeesutustest pärit lapsed kaasataks viivitamata vastuvõtivate liikmesriikide sotsiaal- ja lastekaitseteenistuste järelevalvesüsteemidesse, et hõlbustada perekondade taasühinemist, kui see on nende parimates huvides tulevikus, ning jälgida laste turvalisuse ja kaitse tagamiseks seda, kuidas nende eest hoolitsetakse;
16. rõhutab, et oluline on koguda eristatud andmeid kooskõlas ELi andmekaitsestandarditega, et teha kindlaks Ukrainast pärit haavatavas olukorras rühmad, sealhulgas, kuid mitte üksnes järgmised: hoolekandeesutustes viibivad lapsed, puudega lapsed, roma kogukondadest pärit lapsed, dokumentideta lapsed ja muud mitte-Ukraina lapsed, kodakondsuseta lapsed ja kodakondsusetuse ohus olevad lapsed, et teha kindlaks iga rühma vajadused ning toetada saatjata laste, naiste ja inimkaubanduse ohvrite kindlaks tegemist ja perede taasühinemist;
17. võtab teadmiseks ELi registreerimisplatvormi, mille eesmärk on võimaldada liikmesriikidel vahetada teavet tagamaks, et siseriikliku õiguse alusel ajutist või piisavat kaitset saavad inimesed saaksid tõhusalt kasutada oma õigusi kõigis liikmesriikides, piirates samal ajal võimalikku kuritarvitamist;
18. nõuab tungivaltp, et naaberliikmesriigid annaksid lastele arusaadavas keeles neile arusaadavat teavet nende olukorra, õiguste ja võimaliku inimkaubanduse ja muude ärakasutamise vormide ohu kohta; rõhutab, et täiskasvanutele antav teave peaks sisaldama eraldi osa lastega kaubitsemise kohta, et hoiatada hooldajaid ja hõlbustada neile kohandatud abi andmist;

Vastuvõtutingimused ja kaitsetus olukorras lapsed

19. rõhutab, et lastel on õigus ja kaasasündinud vajadus olla oma vanemate või alalise hooldaja lähedal; rõhutab, kui oluline on õdesid-vendi mitte lahutada, ning seetõttu on tähtis paigutada saatjata lapsed pere- ja kogukonnapõhisesse majutusasutustesse, et võimaldada kõigil lastel kasvada üles mitte hoolekandeesutustes, vaid perekonnas ja kogukonnas, millega hoitakse ära perekondade tarbetu lahutamine; rõhutab, et saatjata laste puhul tuleks esikohale seada perepõhine asendushooldus või muu kogukonnapõhine hooldus ning kui see ei ole võimalik, tuleks lapsed paigutada täiskasvanutest eraldi ruumidesse;
20. kutsub liikmesriike üles tagama kõigile saatjata lastele esimesse riiki saabumisel kiire eestkostja määramine, olenemata laste kodakondsusest või sisserändaja staatusest, ning kogu eestkostja esitatud teave tuleb edastada lapsele arusaadaval viisil; on sellega seoses seisukohal, et naaberliikmesriigid peaksid kasutama täiel määral ära olemasolevat Euroopa eestkostevõrgustikku ning juhul, kui vastuvõtvas riigis ei ole

võimalik eestkostjat leida, soovib tungivalt määrata piiril ajutised eestkostjad, et tagada kohustuste nõuetekohane üleandmine riiklikele lastekaitseüsteemidele;

21. rõhutab, kui oluline on kohalike kogukondade ja omavalitsuste ning kodanikuühiskonna organisatsioonide eesliinil olemine laste ja noorte vastuvõtmisel, majutamisel ning haridusele juurdepääsu pakkumisel; kutsub seetõttu komisjoni üles kiirendama nende juurdepääsu olemasolevatele ELi rahalistele vahenditele;
22. tunnustab ja tunnustab kodanikuühiskonna olulist rolli sõja eest põgenevate laste ja noorte vastuvõtmisel, majutamisel, neile humanitaarabi ja õigusabi andmisel ning nende sotsiaalsel kaasamisel; tuletab meelde, et ametiasutused ei saa Ukrainast põgenevate laste vastuvõtmise ja kaitse korraldamisel tugineda üksnes kodanikele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele; rõhutab, et on tähtis, et liikmesriikide ametiasutused teeksid järelevalvet saatjata laste vastuvõtmise üle;
23. kutsub komisjoni üles aitama tugevdada vastuvõtvate riikide lastekaitseüsteeme, et parandada Ukrainast põgenevatele lastele antavat psühholoogilist tuge ja juurdepääsu põhiteenustele, nagu haridus ja tervishoid, võrdsel alustel vastuvõtvate riikide lastega, ning looma ümberpaigutamise mehhanisme, millega seatakse esikohale perekondade taasühinemine ning kaitsetus olukorras olevate laste ja muude isikute ümberpaigutamine, et vähendada survet naaberriikidele;
24. rõhutab vajadust toetada vastuvõtvate riikide tervishoiusüsteeme, et tagada Ukrainast põgenevate laste ja noorte ravi järjepidevus, eelkõige pakkudes hädavajalikke ravimeid, näiteks HIVi, vähi ja harvikaigustega patsientidele; kutsub liikmesriike üles kooskõlastama oma pingutusi UNICEFi ja Maailma Terviseorganisatsiooniga, et tagada Ukrainast põgenevate laste ja noorte vaksineerimine peamiste haiguste, sealhulgas lastehalvatuse, leetrite ja COVID-19 vastu;
25. tuletab meelde, et EL ja kõik liikmesriigid on ratifitseerinud ÜRO lapse õiguste konventsiooni ning on seetõttu kohustatud selles sätestatud õigusi austama, kaitsma ja järgima; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kehtestaksid erimeetmed puuetega laste vajaduste piisavaks arvestamiseks, tagades muu hulgas piisavad rajatised ja pideva hoolduse kontrolli läbinud hooldajate poolt;
26. rõhutab vajadust tagada LGBTIQ+ laste ja noorte vajadustega arvestamine, eelkõige tagades turvalise ja asjakohase vastuvõtu- või hoolduskorralduse ning selle, et piiripunktides ei esineks diskrimineerimist; rõhutab transsooliste naiste ja vikerkaareperede erilist probleemi piiriületusel; rõhutab, et samasooliste paaride lapsed on ühest või mõlemast vanemast lahutamise ohus; kutsub liikmesriike üles võtma ajutise kaitse direktiivi rakendamisel arvesse *de facto* partnerlusi ja perekondi;
27. väljendab heameelt komisjoni algatuse üle luua solidaarsusmehhanism pagulaste ja ümberasustatud isikute, sealhulgas kohest elupäästvat ravi ja teraapiat vajavate laste ja noorte meditsiinilistel põhjustel ELi-siseseks üleviimiseks Ukrainaga piirnevatest liikmesriikidest;
28. kutsub liikmesriike üles tugevdama olemasolevat ühtset kadunud laste otsimise Euroopa abitelefoni (116 000) ja Ukrainast põgenevatele lastele ja noortele tasuta psühholoogilist abi pakkuvat Euroopa abitelefoni (116 111); toonitab, et on vaja tugevdada

liikmesriikide koostööd abitelefoni 116 000 raames ning tugevdada piiriülest tegevust kadunud laste tuvastamiseks ja leidmiseks;

Perekondade taasühinemine

29. kutsub liikmesriike üles tegelema kõigi Ukrainast põgenenud ja ajutiselt liikmesriikide hoole all olevate laste juhtumitega lõppeesmärgiga hõlbustada perekondade taasühinemist, sealhulgas tagades selle, et ametiasutused kontrollivad korrapäraselt ja ELi andmekaitsestandardeid järgides olemasolevaid andmebaase, sealhulgas neid, millesse kogutakse teavet kadunud laste kohta; rõhutab, et kui füüsiline taasühinemine ei ole kohe võimalik, tuleks kontakti hoida või see võimalikult kiiresti taastada, sealhulgas õdede-vendade või laiendatud perekonnaga; on seisukohal, et need meetmed peavad sisaldama tugevaid kaitse- ja aruandlusmehhanisme, sealhulgas viitamist teenustele ja suunamist ning päringute tegemist riiklikes lastekaitsejuhtumite haldamise süsteemides;
30. kutsub liikmesriike üles peatama lapsendamise, et vältida laste edasist või püsivat lahutamist vanematest ja perekondadest nende huvide vastaselt;

Ümberpaigutamine

31. nõuab ümberpaigutamismehhanismide edendamist, sealhulgas naaberliikmesriikides juba viibivate laste ja nende perekondade turvalist, kiiret ja koordineeritud transporti kõigis liikmesriikides, eelkõige saatjata laste ja puudega laste puhul, kes vajavad erihoolust, tehes seda tihedas koostöös Ukraina ametiasutuste ja Ukraina konsulaarteenistustega ELis, kui see on vajalik tervisega seotud põhjustel;
32. kutsub komisjoni üles aitama naaberliikmesriikidel viia läbi laste parimate huvide individuaalseid hindamisi ning juhul, kui nendega on kaasas täiskasvanu, olgu see pereliige, sugulane või muu tugisik, tagama vastuvõtivate perede nõuetekohase kontrollisüsteemi olemasolu, et pakkuda lastele kaitset ja tagada, et nad viiakse turvaliselt üle neid vastuvõtvasse peredesse;

Lõimimine

33. kutsub liikmesriike üles tagama koordineeritud lähenemisviisi ELi rahaliste vahendite kavandamisele ja rakendamisele ning selle, et ELi rahastamisega vastatakse kiiresti ja otseselt vajadustele, et toetada enim mõjutatud riikide teenuseosutajaid, sealhulgas kodanikuühiskonda ja rahvusvahelisi organisatsioone; kutsub liikmesriike ühtlasi üles kiirendama selliste meetmete rakendamist ja eraldama kõik võimalikud riiklikud vahendid, mida täiendavad sellised ELi vahendid nagu Euroopa Sotsiaalfond+, ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetav taasteabi (REACT-EU), taaste- ja vastupidavusrahastu, Euroopa Regionaalarengu Fond, InvestEU, Erasmus+, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond ning programm „EL tervise heaks“, et tagada pagulaste sotsiaal-majanduslik lõimimine, võrdne juurdepääs kvaliteetsetele töökohtadele, haridusele, koolitusele ja hooldusele ning kaitse laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse eest; tuletab meelde, et liikmesriigid peavad lisama oma riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse sihtotstarbelised meetmed, et investeerida lastesse ja noortesse, et saada juurdepääs fondile, nagu on ette nähtud taaste- ja vastupidavusrahastu järgmise põlvkonna samba ning ühtekuuluvusmeetmetega pagulaste toetamiseks Euroopas

(CARE); kutsub komisjoni ja nõukogu üles eraldama vajaduse korral lisavahendeid;

34. mõistab liikmesriikide probleeme õppijate integreerimisel oma haridus- ja koolitussüsteemidesse; nõuab tungivalt, et liikmesriigid integreeriks igas vanuses õppijad kiiresti üldistesse formaalse, mitteametliku ja mitteformaalse õppe struktuuridesse ning pakuksid spetsiaalset haridusalast tuge lisavajadustega õppijatele, sealhulgas tõrjutud kogukondadest (nagu romad) pärit lastele, et vähendada koolist väljalangemist ja vältida segregatsiooni hariduses, mis toob kaasa sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise; tunnistab, et keelebarjäär võib takistada Ukrainast põgenevate laste kooliskäimist ja tulemuslikkust; kutsub seetõttu komisjoni üles toetama liikmesriikide ametiasutusi, et tagada tasuta suuline tõlge, spetsiaalsed keelekursused ja muud eriprogrammid, et võtta tööle Ukraina õpetajaid ning ukraina ja/või asjakohaseid vähemuskeeli rääkivaid õpetajaid;
35. tunnistab, et digivahendid võivad toimida väga kasuliku, paindliku ja kohandatud meetmena, millega tagada kaitsetus olukorras olevatele lastele ja noortele õigeaegne haridusalane järjepidevus ja lisatoetus, ning need peaksid olema täielikult kooskõlas andmekaitsestandarditega; kutsub komisjoni üles kasutama parimal viisil ära olemasolevaid digiõppe vahendeid ja seadmeid, eriti neid, mis on välja töötatud Ukrainas, et tagada kõigile lastele võimalus haridusteed jätkata; kordab siiski, et need peaksid täiendama füüsilisi struktuure, ning rõhutab asjaolu, et kontaktõpe on väga oluline, eriti praeguses olukorras, kus need lapsed ja noored vajavad täiendavat psühhosotsiaalset tuge; kutsub üles andma vastuvõtivatele riikidele kooskõlastatud tuge, et parandada juurdepääsu selliste ekspertide antavale piisavale psühholoogilisele abile, kes suudavad tegelda sõjaga seotud traumaga; kutsub sellega seoses liikmesriike üles toetama traumeeritud lastega töötavaid õpetajaid, koolitajaid ja muid haridustöötajaid;
36. tunneb heameelt komisjoni algatuse üle laiendada platvormi School Education Gateway kui ühtset kontaktpunkti, et aidata liikmesriikidel alustada kogemuste jagamist ja teha kindlaks, mida on vaja ümberasustatud laste hariduse jätkamiseks, et koordineerida õppematerjale Ukraina ja liikmesriikide vahel õppija emakeeles; rõhutab vajadust kasutada ära uute Euroopasse saabujate hulgas olevate Ukraina õpetajate oskusi;
37. rõhutab vajadust tunnustada diplomeid, kvalifikatsioone ja õppeperioode, sealhulgas haridustöötajate ja tervishoiutöötajate puhul, kuna need on olulised Ukrainast põgenevate laste ja noorte sujuvaks lõimimiseks uude keskkonda; nõuab tungivalt, et liikmesriigid näitaksid praegust olukorda silmas pidades üles paindlikkust haldusdokumentide puudumise korral ning töötaksid välja uuenduslikke ja pragmaatilisi viise edasiliikumiseks, kombineerides nii digitaalseid kui ka paberipõhiseid võimalusi;
38. nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks tähelepanelikult Ukrainast põgenevate laste ja noorte hariduslike ja sotsiaalsete vajaduste rahuldamiseks võetud meetmeid, kasutades parimal viisil ära koondandmete kogumist, tagades samal ajal täieliku vastavuse ELi andmekaitsestandarditele;
39. väljendab heameelt komisjoni esimeste katsete üle hõlbustada noorte toetamiseks mõeldud olemasolevate ELi rahastamisprogrammide, eelkõige programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse kohandamist ning nõuab tungivalt nende püüdluste jätkamist või suurendamist vastavalt muutustele ja nii kaua kui vajalik; rõhutab, et

tugevdatud noortegarantiis sedastatakse, et kõik noored alates 15. eluaastast peaksid saama nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või formaalharidussüsteemist lahkumist kas töö-, haridustee jätkamise, praktika- või õpipoisiõppe pakkumise; kutsub liikmesriike ka üles rakendama tugevdatud noortegarantiid, et tagada kvaliteetsed pakkumised, sealhulgas õiglase tasu ja sotsiaalkaitse kättesaadavuse võimaldamine, ebatüüpiliste lepingute kuritarvitamise keelamine ja puuetega inimeste vajadustele kohandatud töökeskkonna tagamine;

40. rõhutab spordi rolli pagulaste, eriti laste ja noorte lõimimisprotsessis ning kutsub liikmesriike üles hõlbustama laste ja noorte juurdepääsu sporditegevusele ja -võistlustele, mis aitab neil parandada vaimset heaolu, saada üle traumadest, kohaneda uue keskkonnaga ja luua sidemeid vastuvõtivate kogukondadega;
41. tunneb heameelt mõne riigi pingutuste üle teha kättesaadavaks sihtotstarbelised vahendid Ukraina üliõpilastele stipendiumide maksmiseks ning nõuab sellega seoses Euroopas ühiste pingutuste tegemist; rõhutab, kui oluline on, et kõik Ukrainast põgenenud üliõpilased, sealhulgas rahvusvahelised üliõpilased, saaksid selliseid rahalisi vahendeid kasutada ja kraadi omandamise lõpetada, kuna ka nemad on hädaolukorras; rõhutab, kui oluline on toetada kõiki lapsi ja noori;
42. palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta kasutusele kindla lähenemisviisi Ukrainas käivast sõjast tingitud praeguste ja tulevaste probleemidega tegelemiseks ja seda järgida ning mitte unustada sellele sõjale reageerimisel saadud õppetunde, vaid pigem nendest õppida, muu hulgas kohaldades ja rakendades ajutise kaitse direktiivi, et tagada mis tahes päritolu pagulaste ja varjupaigataotlejate juurdepääs kaitsele;
43. kutsub liikmesriike ja eelkõige ELi riiklikke koordinaatoreid üles tagama Euroopa lastegarantii raames Ukrainast põgenevatele lastele juurdepääsu tasuta, tulemuslikele ja kvaliteetsetele teenustele võrdsetel alustel teiste lastega vastuvõtvast riigis kooskõlas soovitusel tagada riiklikud integreeritud meetmed ja võtta arvesse konkreetseid raskusi; rõhutab, et COVID-19 kriis ja pagulaste saabumine pärast Ukrainas alanud sõda võivad halvendada vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate laste olukorda või nende laste olukorda, kes vajavad juurdepääsu kvaliteetsele hooldusele; kutsub seetõttu liikmesriike ja komisjoni üles suurendama kiiresti Euroopa lastegarantii rahastamist vähemalt 20 miljardi euro suuruse sihtotstarbelise eelarvega, et võidelda lapsi ja nende perekondi mõjutava vaesuse vastu ning aidata saavutada eesmärki vähendada 2030. aastaks vaesust vähemalt 15 miljoni võrra, mis hõlmab vähemalt 5 miljonit last kõigis liikmesriikides 2030. aastaks; kutsub sellega seoses kõiki liikmesriike üles eraldama rohkem kui 5 % Euroopa Sotsiaalfond+ vahenditest, mida hallatakse koostöös liikmesriikidega, Euroopa lastegarantii meetmete toetamiseks;
44. kutsub liikmesriike sellega seoses üles suurendama investeringuid kestlikesse ja kvaliteetsetesse töökohtadesse ning noorte ja lapsevanemate sotsiaalsesse toetamisse ning rakendama sihipärast tööhõivepoliitikat, mis tagab inimväärse elatustaseme, õiglase palga ja õiglased tööttingimused, hea töö- ja eraelu tasakaalu, kaasava tööturu ja suurema tööalase konkurentsivõime, sh kutsehariduse ja -õppe; rõhutab, et tuleks kehtestada tasuta väikelastehoid, et hõlbustada vanemate, eelkõige naiste osalemist tööturul ning toetada laste sotsiaalset arengut; rõhutab vajadust teha tihedat koostööd liikmesriikide ja Euroopa ametiühingutega, et toetada kõiki Ukrainast põgenevaid

inimesi oma tööhõive ja sotsiaalsete õiguste kasutamisel liikmesriikides;

45. kutsub liikmesriike üles tagama kõigile Ukrainast põgenevatele inimestele piisava ja turvalise eluaseme; palub liikmesriikidel seada kodutuse ohus olevatele lastele ja nende peredele alalise eluaseme pakkumine esmatähtsale kohale ning lisada lastegarantii kohastesse riiklikesse tegevuskavadesse kodutute laste ja tõsises eluasemeturult tõrjutuses elavate laste eluasemelahendused; kutsub liikmesriike üles tagama, et igal Ukrainast põgeneval lapsel ja noorel oleks juurdepääs kraaniveele, kanalisatsioonile ja isikliku hügieeni vahenditele nii kodus kui ka koolis;

o

o o

46. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.